

Знана письменниця і журналістка Галина Вдовиченко, яку критики називають автором оптимістичної прози, отримавши 2008 року за дебютний роман «Пів'яблука» спеціальну нагороду «Вибір видавців» конкурсу «Коронація слова», не полишає український літературний Олімп. Її твори для дорослих і дітей отримували перші премії та спеціальні відзнаки «Коронації слова» і входили до списків фіналістів літературної премії «Книга року ВВС». Новим поштовхом для авторки стали події на сході України, коли, подолавши шоківий період творчого заціпеніння, 2015 року вона створила роман «Маріупольський процес» — переможець «Гранд Коронації слова» у номінації «Гранд романи». Нова збірка оповідань — ніби мозаїка людських доль, у кожному з яких вплітається особиста війна.

Оповідання — наче маленькі епізоди, щоденні події, з яких складається життя... Чоловіки й жінки, чужі та найрідніші, старші люди і малі діти... Їхні стосунки. Найважливіше у буденному. Вони підтримуватимуть одне одного, ділитимуться відкриттями й порадами, які варто почути у швидкоплинному повсякденні. Вони тягтимуть три роботи в Італії та уникатимуть сльозливих мелодрам. Гратимуть в історію на львівській площі Ринок і випадково передбачатимуть майбутнє. Навпомацки шукатимуть сенсу буття, дослухаючись не до психолога, а до маленького заблуканого папужки. Повертатимуться до життя у військовому шпиталі, намагаючись відновити травмовані душі. Долатимуть шляхи одне до одного, знаходитимуться після багатьох років розлуки. Вчитимуться розуміти одне одного. Любити. Проживати життя, у якому слова набули нових значень.

www.bookclub.ua
ISBN 978-617-12-1528-3

9 786171 121528 3

Галина Вдовиченко

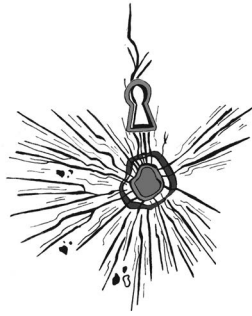
Ось відкрита долоня

Галина Вдовиченко

Ось
відкрита
долоня

Галина Вдовиченко

Ось відкрийтї долоня

Збірка

ХАРКІВ КЛУБ
2016 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)
В25

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Дизайнер обкладинки й художник *Тетяна Гущина*

ISBN 978-617-12-1528-3

© Вдовіченко Г. К., 2016
© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2016
© Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2016

Не бігай за білками

Не минуло й п'ятнадцяти років, як моя люба тітонька дала мені нову пораду. Другу за все життя. Це мене неабияк здивувало, бо тітка Люба порад не дає. Принципово. Незважаючи на свій похилий вік та багатий життєвий досвід, за що й люблю.

Коли мені було років сім, а їй відповідно близько сорока, ми гуляли в парку. Я тремтіла від урочистого нетерпіння, стискаючи в долоні горішки. Намагалася нагодувати рудих пухнастих білок — вони наближалися дрібними квапливими перебіжками, нашорошували вушка, поблискували очками-гудзиками. Але від найменшого поруху назустріч кидалися геть, видряпувались стовбурами, губилися у верхівітті каштанів.

— Не бігай за білками, — зронила тітка. — Просто розкрий долоню.

І я, на диво, послухалася — припинила метушитися, присіла навпочіпки в розсипи покрученого, опалого листя. Стишилася, намагаючися не шарудіти. Цок-цок-цок горішком до горішка — вистукувала ледь чутне запрошення вертким пострібункам. Довго чекати не довелося. Вони вигулькували зі своїх сховків, обережно наближалися до нерухокої дитячої фігурки, блискавично вихоплювали гостину з долоні й влаштувалися неподалік розгризати смаколики. Мені на втіху.

Не бігай за білками, просто розкрий долоню — це була слухна порада. Я її не раз згадувала в багатьох випадках, коли зайва суєта та надмірна активність могли лише зашкодити.

І ось — стільки років по тому! — нова порада від тітоньки Люби: спостерігай за людьми.

— За якими людьми? — не второпала я.

— За будь-якими, — знизала вона плечима, — чоловіками, жінками, дітьми, головне — аби з цікавістю. Коли тобі погано й голова пухне від думок, спостерігай за людьми. Це краще, ніж страждати за своїм Максимом.

Тут вона в десятку влучила, бо не було такої хвилини за останні дні, щоб я про нього не думала. Мало під колеса машини не втрапила, не зауваживши червоне світло на пішохідному переході.

— Від таких чоловіків варто йти, і негайно, — у голосі тітки жодного притиску, сама лише спокійна констатація факту. — Відпусти його зі своїх думок, дай йому піти.

— Ага, — кажу, — завтра!

— Правильно, — погоджується тітка, завтра, а сьогодні спостерігай за людьми. На вулиці, на зупинці, у транспорті — будь-де. Розглядай їх. Ні про що не думай, просто пороздивляйся як слід. Яке в них взуття, як вони ходять, дістають з кишень цигарки, розмовляють по телефону...

Добре, що вона більше не розводилася про Максима, про те, що він мене не вартує, що він учинив підло й не заслуговує на те, щоб я за ним побивалася. І що в мене буде ще не один хлопець і таке інше, таке інше, таке інше. Наче я сама не розумію, що його треба чимшвидше забути, усе я розумію. А зробити з собою нічого не можу. Непідвладні мені мої думки й почуття. Отак-от.

— Не думай про своє, вивчай людей, хоча б один день, — наполягає тітка.

— І що це дасть?

Тітка лагідно зупиняє торги:

— Годі патякати, зроби, як прошу, тільки й усього.

...От їду я тепер маршруткою й прислухаюся до музики — поруч хлопець, це в його навушниках лунають скрипки. Класика, хоч як дивно. Скошую на нього очі. У хлопця татування

на лівій руці, від ліктя до тильного боку долоні. Роздивляюся на цю картинку — це якась графічна абстракція, так і хочеться, щоб він повернув руку, аби мені було краще видно.

— Виходите?

Від неочікуваного запитання здригаюся, підводжуся, даючи йому можливість вийти. Тоді посуваюся до вікна, звільняючи місце для зосередженого дядька з важкеньким пакетом. Від сусіда тхне перегаром, а від його синтетичної футболки — потім. Стиснуті губи посмикуються, руки жмакають рипливий целофан торби, він наче веде нечутний діалог, доводить щось комусь. Може, і самому собі.

Тепер вже я прошу випустити мене: дозвольте... Просуваюся до виходу, обводячи салон довгим, уважним поглядом. Тітка була б задоволена мною. Третина пасажирів розмовляє по мобілках, хто майже нечутно, хто голосно. Дві жінки завзято обговорюють якісь нісенітниці. Зміст розмови вхопити неможливо. Решта — сумні й заклопотані — занурилися в свої думки, не помічаючи нічого довкола себе.

Ось цього розглядатиму. Стоїть, захопивши поручень у згин ліктя, втупився в книжку. Підручник? Примружилася, витягла шию... Що він так зосереджено читає? Роман. Або оповідання. Прозовий текст. Коли я востаннє бачила хлопця в маршрутці з розгорнутою книжкою? Мабуть, ніколи. Картата сорочка, заковчені рукави, потерті джинси, збиті кросівки. Зсунуті брови. Відірвався від читання, запхав руку до кишені сорочки — там без звуку вібрував телефон. «Я, — озвався стиха, далі помовчав, слухаючи, а тоді: — У шафі. Або, чекай, здається, під столом. Бувай!»

Встигла пробігти очима абзац. Щось про море. Хлопець сховав мобілку, перегорнув назад сторінку, нагадавши собі попереднє речення, повернувся до наступної. Моєї цікавості не помічає. Я спробувала уявити, з ким він щойно розмовляв. З мамою? З сусідом по кімнаті в гуртожитку? Про що була мова?.. Та що завгодно могло бути в шафі чи під столом. Шкарпетки, наприклад.

Хлопець гмикнув, усміхнувшись чомусь прочитаному, хитнув головою: ти ба... Наче почув мої думки. Я пхикнула. Теж, мабуть, кумедно часом збоку виглядаю, коли ось так занурююсь у свої спогади про Максима й починаю шукати йому виправдання... Має рацію моя тітка: свої думки з маршрутки я можу пригадати, а хто був тоді поруч, які люди, як виглядали — ні.

Ось так і мене, мабуть, не помічають.

Хоча ні, цікавий погляд із глибини салону перетинається з моїм. Цей рудий чоловік на мене, мабуть, не першу хвилину дивиться. Усміхається. Узагалі небачена реакція як для маршрутки. Я йому теж від несподіванки усміхаюся.

На вулиці, на зупинці продовжую свій експеримент. Вихопила поглядом із натовпу дідуса, «сфотографувала» худорляву постать, сапку, загорнуту в газету й перемотану мотузкою. Мабуть, на дачу зібрався.

Мене обганяє цибатий дивак у закоротких джинсах, кадик випирає, старанно прилизане волоссячко прилипло до чола. Білі шкарпетки до чорних мештів. Кумедний переросток. Мабуть, не має дівчини й ніколи не мав. Хіба в такого можна закохатися?

— Я перепрошую...

Озираюся: це той рудий з маршрутки, що спостерігав за мною. Зблизька молодший, ніж здалеку.

— Перепрошую, — сказав і засоромився, — у вас такий погляд... живий, людський...

Ото насмішив: а міг бути нелюдський?

Він помітно збентежений.

— Подумав... шкодуватиму, якщо не підйду...

У нього гарна усмішка. Він старанно підшуковує слова. Мені захотілося йому допомогти, і я сказала, що це таке психологічне завдання — спостерігаю за людьми. Нюанси пропустила. Така гра, мовляв, на спостережливість. Він радо підхопив: так-так, я помітив, так мало хто на інших дивиться, зазвичай усім до усіх байдуже. Провів мене мало

не до самої роботи. Коли просив номер телефону, трошки загикувався, довелося сказати: «Не варто». Він похитав головою, погоджуючися, сказав: «Шкода». І ще раз повторив: «Шкода».

І настрої у мене, відверто кажучи, помітно покращився. Ішла, пританцьовуючи, у повітрі пахло осіннім листям і хризантемами, я це добре запам'ятала. Тітці для звіту.

Увечері, дорогою додому, знову грала в «спостереження». На зупинці сімейна пара, обидва грубасики, з пакетами їжі в кожній руці, весело перемовлялися, — мабуть, планували, що варитимуть на вечерю. А може, готувалися до якогось родинного свята. Повна гармонія між ними, цілковитий збіг інтересів.

Біля газетного кіоску, не зважаючи на людей, цілувалися хлопець і дівчина. Отакої! Ранковий знайомий. Білі шкарпетки до чорних мештів. «Хіба в такого можна закохатися?» Ось тобі й маєш. Дівчина домінувала, хлопець слухняно відповідав їй тим, чого вона від нього чекала. Не такий він недоладний, якщо придивитися... Не такий вже й тюхтій.

Водій у маршрутці трапився з гарними руками музиканта, зовсім не шоферські у водія руки, білі, пещені, з тонкими пальцями... Він мав нещодавно якусь іншу роботу.

— Завдання виконано, — сказала я тітці. — Можу описати багатьох, кого зустріла на своєму шляху. Нічого особливого, відверто кажучи. Для чого це все?

— Ти мала відчутти втіху від спостереження за людьми. Тільки й усього. Відволіктися від себе та своїх думок. Просто зауважити, як багато людей навколо. Які вони цікаві. Я теж на знак солідарності сьогодні грала в спостережливність...

— І що?

— Та нічого, — смикнула вона плечем.

Вона чогось недоговорювала.

Через місяць ми нарешті побачили бойфренда тітки Люби. Вона з ним у трамваї познайомилася, каже, видався їй кумедним. Симпатичний такий дядько, удівець, на шарпея схо-

жий, обличчя в глибоких зморшках. Із почуттям гумору все гаразд. Вони, коли разом, поведуться наче підлітки, шаріються одне перед одним. У їхньому-то віці. Аж смішно дивитися.

А мені так і не вдалося видерти Максима з серця. Наразі не вдалося. Так, щоб із корінням, назавжди. Та я вже не роблю спроб йому зателефонувати, а це вже неабияке досягнення. Хоча десь у глибині душі ще чекаю від нього дзвінка. Второпала нарешті: якщо чоловік захоче — він зателефонує хоч із Місяця, а як не захоче, знайде відмовку.

— Слушна була порада — помічати людей навколо, — підколола я тітку Любу.

Вона іронії не помітила.

— Це була швидше пропозиція. Ти ж знаєш, я порад не даю.

— А хто мені колись сказав: не бігай за білками, — нагадала я тітці.

— Коли я таке казала?

— Давно. У парку.

— Не пам'ятаю, — відказала вона.

Не пам'ятає вона! А я завдяки їй майже навчилася не метушитися даремно, уже майже не беруся розв'язувати ребуси, що не надаються до розв'язання, — розкриваю долоню до світу: ось вона я. Із довірою й добром. Уже майже погодилася, що беручка заповзятість у багатьох випадках лише шкодить і не варто випереджати природний хід подій. Вони мають визріти, скластися в логічний ланцюжок «причина-наслідок». Часом вистачає слабенького, схожого на азбуку Морзе сигналу долі — хай навіть схожого на постукування горішків для білочок. Або уважного погляду на людину, що випадково опинилася поруч. Особливо якщо вона спершу видалася кумедною.

Дякую, я тільки дивлюсь

...Ага, ще кран, чи як його там, змішувач. Забула про змішувач на кухню. І ще робота сантехніка. Отже, додаємо ще триста п'ятдесят, і ще сто гривень за заміну крана. Ну-от, тепер зрозуміло, куди поділися гроші. Поки не згадаєш усі витрати, не запишеш їх стовпчиком, ніяк не второпаш, куди поділася зарплатня.

Віра зім'яла папір, поцілила в смітниковий кошик під столом. І що тепер? — Тепер в усій невідворотності постає питання, у чому зустрічати Новий рік і звідки взяти гроші на сукню своєї мрії. Корпоратив, перший у житті корпоратив, чекав на Віру. Можна буде випадково опинитися з Віктором за одним столом, запросити його згодом на білий танець, поговорити про щось інше, а не лише про роботу. Але для повного реваншу потрібна сукня. Неодмінно сукня! І не будь-яка, а саме та, у вітрині, вона зупинила її, немов удар блискавкою. На Вірі вона виглядатиме бездоганно.

До авансу залишалось два дні, уже хлопці збивали по десятці-двадцятці у багатеньких буратіно з відділу. Віра до числа багатеньких не входила, але по можливості допомагала. Сама ж грошей ні в кого не позичала — не мала такої звички, лише змушено переходила на режим жорсткої економії до кращих часів. «Треба вміти жити на ті гроші, які заробляєш», — повчала її бабуся. Віра так і робила, але заради цієї сукні готова була зневажити бабусине життєве правило.

Ледве дочекалася кінця робочого дня, їй конче необхідно було перевірити, коли зачинається та крамничка на першому

поверсі супермаркету — о дев'ятнадцятій чи пізніше. Сукня була на місці, на манекені, за склом, із цінником-сніжинкою на рівні очей перехожого. Кілька днів тому ця цифра видалася Вірі безглуздою, а сьогодні вона розуміла, що справжня мрія завжди безцінна. Вона може нічого не коштувати, а може мати захмарну ціну. До певної суми грошей вона нерідко не має жодного стосунку. Однак у цьому конкретному випадку проблема полягала саме в грошах, яких у Віри наразі не було. Але будуть. Тому сукня подобалася їй щодалі більше. Вона була досконалою — і колір (ніжний колір прозорої морської води), і довжина, фасон, фактура. Усе!

Віра затрималася, роздивляючись її через скло, а тоді зайшла до крамнички й торкнулася етикетки, шукаючи розмір. Їй раптом спало на думку, що потрібного розміру може й не бути. Ні, усе гаразд, тридцять восьмий на етикетці, нема чого хвилюватися. Віктор не встоїть.

— Доброго дня, вам допомогти? — голос продавчині за спиною.

Віра знітилася.

— Дякую, я тільки дивлюся.

Вона прийде сюди післязавтра з грошима й купить її без примірки. Бо ж і так зрозуміло, на кого та сукня чекає. Манікюр перед корпоративом зробить сама, і волосся вклаватиме власноруч, вона вміє. Стрижка має бути ледь-ледь недбалою, волосся трошки неслухняним, у жодному разі — без ефекту «щойно з перукарні». На перукарні можна заощадити.

Від цього святкування в новому колективі Віра так багато чекала, бо знала, була впевнена на всі сто: це доленосний вечір в її житті. Віктор не перший день виявляв знаки уваги, допомагав зі звітами, нахвалював її канапки, а часом вона ловила на собі його теплий задумливий погляд. На корпоративі він побачить її в новому світлі. Ніжний колір морської води їй допоможе. Така сукня — для особливого випадку, у ній хоч на корпоратив, хоч у театр, хоч до бабусі на ювілей, рідні вже домовилися, що святкуватимуть його в ресторані.

Мрії завели Віру далеченько, вона вже бачила, як йде на майбутнє сімейне свято не сама.

У переддень авансу не втрималася від спокуси перевірити, як там її сукня. Усе гаразд, чекає.

«Завтра», — подумки сказала їй Віра в крамничці, почекай до завтра...

— Чим я можу допомогти? — пролунало поруч.

Інша дівчина, не та, що минулого разу, завчено усміхалася до неї.

— Дякую, я тільки дивлюся, — сказала Віра й пішла до виходу. Нічого більше в цій крамничці їй не цікавило.

У яскраво освітленому еркері супермаркету, за одним із столиків кав'ярні, сиділи двоє. Віра зупинилася, побачивши Віктора — він тримав за руку Ольгу з бухгалтерії. Попри них йшли люди, поспішали з пакетами до виходу, але ці двоє не помічали нікого.

Серце Віри впало, забилося пташкою. Цього не могло бути. Вона не повірила б, якби хтось розповів. Віктор з Ольгою не спілкувалися на роботі, не помічали одне одного. Вони не пили разом кави, не обмінювалися жартами. Віра ніколи не бачила, щоб вони розмовляли, а тепер, зупинившись біля стенду з недоречними сонцезахисними окулярами, боковим зором вона спостерігала за тим, як він, нахилившись, зазирає дівчині у вічі й та відповідає йому таким поглядом, що жодні припущення, жодні сумніви зайві. Тут без варіантів, тут навіть закоханій білявці все зрозуміло. Чорт забирай!

Того ж вечора в темному під'їзді, де знову хтось розбив чи викрутив лампочку, Віра спробувала підсвітити собі під ноги мобільною. Вона шукала її в сумці, порпалася, не знаходячи, руки були як чужі. Ключі, блокнот, рукавички, де ж та мобілка?.. Телефон випав їй з рук на цементну підлогу, розкладна «жабка» дзвінко квакнула під ногами в п'їтмі. Віра кинулася шукати її на сходах, намацала уламок з кнопками, тоді розбитий екран — і заплакала.

Гроші, подумки вже витрачені на сукню, довелося віддати за нову мобілку. За іронією долі вона коштувала як сукня, лише на двадцять гривень більше.

Бабуся, почувши, що Віра не йде на вечірку, бо «просто втомилася», поставила чайник на газ і сказала:

— Коли збирається колектив, треба йти обов'язково. Що значить «просто втомилась»? Що значить «просто не хочу»?.. Я, — сказала бабуся, наливаючи чай у два горнятка, — у твоєму віці ходила всюди, де мало бути весело, де збиралися потанцювати, поспівати. Навіть якщо не було в чому піти, бо це не причина для відмови, — бабуся витягла зі сховку кілька цукерок «Чорнослив у шоколаді», їхні улюблені з Вірою цукерки. — Я придумувала обнову з будь-чого, — далі вела бабуся, — перешивала стару сукню або купувала найдешевший штапель. І за ніч — за одну ніч! — шила собі нову сукню. Відмовлятися від радості — гріх, — сказала бабуся під шурхіт цукеркових обгортки. — І знаєш що? — це вже коли мила горнятка. — Я давно тобі хочу подарувати свої кульчики з перлами, ті давні, улюблені, зараз саме той випадок, дуже навіть вчасно, не сперечайся, я зроблю це зараз. Ти ж їх носитимеш?

Вірина сіра трикотажна сукня сприйняла сусідство старовинних кульчиків як належне. Вона була зовсім непримхлива, хоча й знала собі ціну, ця універсальна сукня-олівець, яка найбільше пасувала Вірі з усього того, що вона мала у своєму гардеробі.

— Не дозволяй обставинам брати гору! — напучувала онуку бабуся, перевіряючи застібки сережок. — Ми не знаємо, де знайдемо, де втратимо.

Що було пояснювати... Що справа не в сукні, хоча й у сукні теж.

Коли оголосили конкурс на найкращий танець і Віктор з Ольгою ніби випадково опинилися в парі, Віра підвелася з-за столу й відшукала очима Олега Хом'яка, Хом'ячиська, свого колишнього однокурсника. Він увесь вечір сидів на-

впроти неї, трохи навскіс, вона щойно тепер це зауважила. Завдяки йому кілька місяців тому вона знайшла роботу в цьому відділі. Олег зателефонував тоді до неї: «У нас утворилась вакансія, ніби спеціально для тебе...» І от тепер, заскочений, Хом'як витріщався на неї, почувши несподіване: «Танцюєш?»

Він розгубився, він наче намагався чимшвидше знайти причину, аби відмовитися. Такий у нього був вираз обличчя.

— Танцюєш? Чи тільки дивишся?.. — Віра вже обійшла стіл, вона наблизилася до Олега, не даючи йому отямитися. — Хом'яче, ми зараз ідемо виборювати перше місце. Второпав? Не бійся, я веду.

Олег підвівся й узяв її за руку. Коли вони стояли в колі таких самих сміливців, слухаючи умови конкурсу, Віра зауважила, що їхня пара викликає пожвавлення та сміх глядачів. «Ну-ну, — подумала Віра, — зараз я вам покажу, на що здатна». Партнер? Не має значення, коли твого завзяття вистачить на двох. Але партнер їй дістався ще той. Вона помилялася щодо нього. Олег перехопив ініціативу: вела в танці не вона, а він, впевнено й владно узявши процес у свої руки.

Вони посіли друге місце в конкурсі, а перше — хто б сумнівався! — вибороли Віктор та Ольга з бухгалтерії. Натомість Вірі з Олегом дісталася злива оплесків. Глядачі шаленіли, вітаючи їх. Віра зрозуміла чому, коли опустила очі: Хом'ячисько танцював у шкарпетках.

— Чому ти розутий? — здивувалася вона.

— Полюбляю, знаєш, потанцювати іноді в шкарпетках, — відповів він.

Вони танцювали весь вечір удвох, він бешкетував як першокурсник, їй давно не було так добре. Не пригадати, чи вони колись за студентських часів так реготали удвох. Наприкінці вечора він сказав:

— Навіть не подумаю тебе проводити.

— Боже збав, — відмахнулася вона.

— Ці романтичні проходи містом... — позіхнув він.

— Ці розмови з зітханнями... — скривилася вона.

Вони обмінялись іронічними поглядами. У Хом'ячиська, виявляється, карі очі.

— Таксі біля входу, — сказав він. — Ти виходь, а я зараз.

Через півгодини вона вийшла з салону автомобіля під своїм під'їздом й помахала Олегу рукою. Ні з ким і ніколи вона не відчувала такої гармонії в танці, такого синхронного й злагодженого руху, не вгадувала так безпомильно бажання партнера й не дивувалася, що він розумів її без слів.

Лише через місяць Хом'ячисько зізнався, що того вечора припхався на корпоратив у дорогих модельних туфлях, перекуплених у товариша. Вони так йому намуляли, що він лише чекав, коли закінчатся ці неймовірні тортури. А зважився на покупку, бо Віра в перший день роботи у відділі сказала, що пізнала однокурсника за його кросівками. Мовляв, він у них ще на факультеті ходив. Віра не пам'ятала, щоб вона щось таке бовкнула, хіба хотіла пожартувати, бо справді звикла бачити Олега лише в кросівках. Він іншого взуття не визнавав.

Ті модельні туфлі він взув ще раз, коли вони разом пішли до Віриної бабусі на ювілей, на тому крапка. Туфлі оселилися в коробці в шафі, Олег їх не носив, не продавав, не віддавав нікому, лиш іноді, коли Віра укотре намагалася звільнити від них полицку — непотрібна ж річ! — чоловік казав: не чіпай їх, нехай будуть. Вони, казав, мені дорогі як пам'ять. Мої єдині мешти. Шлюбні.

Штат Айова, округ Медісон

Звичайно, я була у «Wallmart», можеш не підколювати, яка жінка при нагоді не поїде на ті їхні божевільні клієренси, коли пристойну сукню можна купити за сім доларів? І зрозуміло ж, що однією сукнею цей напад марнотратства не обмежився. На що й розраховують організатори вичищування полиць... Поїхала. Не сумнівайся. І тобі, до речі, шорти з пальмами купила, хоча для чого вони тобі на початку осені — не знаю, і як я тепер з тим усім шматтям тягатимуся по літаках із Де-Мойна до Франкфурта-на-Майні, із Франкфурта — на Київ... Не уявляю.

Але спочатку ми поїхали дивитися мости. Криті дерев'яні мости, що дивом збереглися.

Напередодні я запитала Мадонну, чи це далеко? Ті мости. Чи можна їх побачити, скажімо, завтра? Вона мила посуд, вона не довіряє посудомийній машині, тільки своїм рукам. Зупинилася, жваво озирнулася. Майже граціозно, незважаючи на свою вагу. Із жовтих гумових рукавичок скрапувала на підлогу вода.

— Ти дивилася «Мости округу Медісон?»

— Ні, я книжку читала.

Мадонна навіть зраділа:

— А-а, — проспівала вона, — ти фільму не бачила? Тоді й наші мости не уявляєш!

— Навпаки, дуже добре уявляю.

— О'кей... — Мадонна повернулася до раковини з мильною водою, — зрозуміло.

— То вони існують дотепер чи це художня правда?

— Це просто правда. Поїдемо завтра. Що скажеш, Філе? Чоловік покивав головою над розгорнутою газетою.

Хороша була відповідь: просто правда.

Я допомагала накривати на стіл, бо до плити Мадонна мене не підпускає, сама готує, і мене це цілком влаштовує. Як і Філа, який ховається за грубу газету, перечитати її від першої до останньої сторінки — справа безнадійна, та він намагається.

— Філе, їсти! — Газета шурхотить, відлітаючи набік, Філа двічі просити не треба.

— То ви любите мелодрами? — усміхається він.

— Люблю, — брешу я.

— Мадонна їх обожнює, — каже Філ.

Мадонна розкладає по тарілках м'ясну печеню, звільнене деко занурює в мильну воду. Беремося за виделки — і тут на поріг ступає молода жінка. Це середня донька Мадонни та Філа, Сьюзен, вона живе в сусідньому містечку Уінтерсет. Годину автівкою звідси, не більше. Нас знайомлять, але вона залишається стояти у дверях, господарі з гостею так і розмовляють на відстані: батьки — за столом, донька — на порозі. Під стукіт виделок. Схоже, це напружує лише мене. Сиджу, немов проковтнула патик. Їсти вже не хочу. Сьюзен натомість йде від нас у піднесеному настрої, вона чекатиме на нас завтра близько одинадцяті.

— Не смачно? — збентежено заглядає мені в тарілку Мадонна.

— Я перебила собі апетит солодким, — кажу я.

Чого я тут постійно брешу?

...Уяви, навколо — кукурудзяні лани, безкрайні рівненські ряди на всі боки від траси. Американські дороги ідеальні, немов виведені під лінійку чіткими перпендикулярними лініями. Єдине, що турбує, — конус торнадо на небокраї. Справжнє торнадо, бігме, не брешу, за кілька кілометрів від нас. Зараз, здається, той смерч наздожене, підхопить нас

у повітря, закрутить й виштовхне зі свого нутра десь на березі озера Спіріт. А може, й у воду пожбурить.

Лише кілька секунд Філ вдивляється у круговерть за спиною — і знову відкидається у пасажирському кріслі. Усе гаразд, це не страшно. Мадонна, тримаючи кермо міцними руками, навіть не оглядається, лише позирає в дзеркало на лобовому склі.

— Цей смерч безпечний, — робить вона висновок, — покрутиться на місці — і зачакне.

Ми навіть не додаємо швидкості, їдемо, ніби це не живе торнадо за плечима, а мальована реклама на всю стіну віддаленого гіпермаркету.

В Уінтерсеті, у Сьюзен, затримуємося на якусь годину. Її будиночок схожий на хатинку Нуф-Нуфа. Споруда не витримала б навіть того незагроженого смерчу, що ми бачили дорогою. Так принаймні видається.

Двійко маленьких дітей. Чоловіка немає. Про нього не згадують. Я бавлюся зі старшою дівчинкою, їй не більше трьох років, вона носить мені свої іграшки: рожеві ляльки, пухнасті собачки, будиночки з пластмасовими меблями. Вона хоче їхати з нами, але її не беруть, ми проминаємо два квартали й повертаємо на стоянку придорожного ресторанчика. Навколо нього — купа автівок. «Надзвичайно привабливе місце, — пояснює Мадона, — тут за десять доларів можна їсти... поки не луснеш».

У ресторані велелюдно, усі тут перебувають у нетерплячо-натхненному стані.

— Сховай свого гаманця, — командує Мадонна, — ти наша гостя.

— Звідси до мосту далеко? — нагадую я.

— Це зовсім поруч, — відказує Мадонна, беручи до рук велетенську таріль. — Спочатку поїмо, а вже тоді...

Філ та Мадонна ведуть мене за собою, вони набирають по три-чотири різновиди салатів, зосереджено обходячи навколо *бафей* — це гігантська харчова конструкція з кіль-

Зміст

Не бігай за білками	5
Дякую, я тільки дивлюсь	12
Штат Айова, округ Медісон	19
Богдана і падре Піо	27
Пахне інакше	35
Імовірність дощу нуль відсотків	42
Залежність	60
Ліве око крокодила	82
Повертаючись до Матроської Тиші	113
Брат	123
П'ятнадцять тисяч днів	139
Госпіталь. Розвантажувальні дні	150
Ранок у сосновому лісі	180
Запах скошених кульбабок	194

Літературно-художнє видання

ВДОВИЧЕНКО Галина
Ось відкрита долоня
Збірка

Керівник проекту *З. О. Бакуменко*
Координатор проекту *Г. В. Сологуб*
Відповідальний за випуск *О. В. Стратілат*
Редактор *Г. В. Пагутяк*
Художній редактор *Ю. О. Сорудейкіна*
Технічний редактор *І. О. Гнідая*
Коректор *О. М. Пікалова*

Підписано до друку 02.08.2016. Формат 84х108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 10,92.
Наклад 10 000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р.
www.tornado.com.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безкоштовний каталог

**Запрошуємо авторів, перекладачів,
художників, редакторів до співпраці**

e-mail: publish@bookclub.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57

e-mail: trade@bookclub.ua

www.trade.bookclub.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55

e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28

e-mail: odessa@bookclub.ua

Вдовиченко Г.

В25 Ось відкрита долоня : збірка / Галина Вдовиченко ; худож.
Т. Гущина. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного До-
звілля», 2016. — 208 с.

ISBN 978-617-12-1528-3

Маленькі історії про життя, так само беззахисне і чесне, як відкрита долоня... Колись, до війни, старенькі бабусі чи улюблені тітоньки давали їм прості поради, як жити: любити себе, любити світ. Однак тепер ці молоді жінки і юнаки, брати і сестри, рано посивіли чоловіки і самотні дружини стали мудрішими за своїх батьків, бо життя набуло для них особливої цінності. Бо в цьому житті — спогади про зустріч закоханих у світлій залі аеропорту імені Прокоф'єва, молитви до італійського святого про диво не для себе — для батьківщини, сміливість нарешті відкинути старі болісні стосунки, розуміння, що колись на святковій львівській площі Ринок ти випадково передбачив цю війну...

УДК 821.161.2

ББК 84(4Укр)

**Переможець
«Гранд Коронації
слова — 2015»
у номінації
«Гранд романи»**

У книжці — усе, як на війні: втрати, біль, знову втрати... Батальні сцени і мирне життя, самовіддана любов і жагуча ненависть, брехня і правда. Це наче путівник шляхами війни, де кожна деталь важлива і кожен крок убік — великий ризик.

**Захоплива історія
про любов,
мистецтво
та вовків!**

У карпатське село приїздить художниця Анна. А неподалік у дикому гірському урочищі Юрій виховує трьох новонароджених вовчат. Одного разу вони зустрінуться... («Тамдевін») Також до книжки увійшли оповідання.

